

Lakiosasto

12.11.1996

Työeläkelaitoksille

KANSANELÄKKEEN RAKENTEEN MUUTTUMINEN AIHEUTTAA LAIN TARKISTUKSIA

Hallituksen esitys laiksi kansaneläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 189/1996 vp). Annettu 11.10.1996.

1

Lisäosa ja pohjaosa

Kansaneläke muutettiin kokonaan työeläkevähenteiseksi 1.1.1996 lukien. Vuoden 1996 aikana eläkkeeseen on kuitenkin vielä kuulunut lisäosa ja pohjaosa, jonka määrä on voinut olla nolla työeläkkeen ylittäessä säädetyt markkamäärät. Vuoden 1997 alusta kansaneläkkeestä poistuvat lisäosaa ja pohjaosaa koskevat nimitykset eli pohjaosa ja lisäosa yhdistetään kansaneläkkeeksi.

Eräät sosiaalivakuutusetuudet on kytketty kansaneläkkeen saamiseen tai kansaneläkkeen määrää on käytetty perustana arvioitaessa etuuden tasoa. Näitä kansaneläkkeeseen liittyviä etuussäännöksiä tarkistetaan kansaneläkkeen rakenteen muuttumisen vuoksi siten, ettei etuuden luonne muuttuisi. Lakeihin, muun muassa TEL:n 8 §:ään ja VPEL:n 6 §:ään, tehdään tarvittavat tekniset muutokset.

2

Työkyvyttömän lesken oikeus perhe-eläkkeeseen

Lisäksi muutetaan TEL:n 4 a §:ää ja VPEL:n 3 §:ää. Nykyisin leskellä on oikeus näiden lakien mukaiseen perhe-eläkkeeseen, jos hän edunjättäjän kuollessa sai kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, joka oli jatkunut vähintään kolme vuotta. Ehdotuksen mukaan pitkäaikaisen työkyvyttömyyden voisi osoittaa paitsi kansaneläkelain myös ansioeläkejärjestelmän mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen saamisella. Henkilön katsotaan saavan työkyvyttömyyseläkettä, vaikka sitä ei yhteensovituksen vuoksi jäisi maksettavaksi.

Lakiosasto

12.11.1996

3

Voimaantulo

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1.1.1997.

Lesken perhe-eläkeoikeutta koskevia uusia säännöksiä sovelletaan, jos edunjättäjä on kuollut lain tultua voimaan.

4

Tilaukset

Ehdotetut työeläkelakien muutokset ovat liitteenä.

Täydellisenä hallituksen esitystä voi tilata sekä suomen- että ruotsinkielisenä Oy Edita Ab:sta, puhelin (09) 5660 566.

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Tapio Karsikas

13.

Laki

työntekijäin eläkelain 4 a ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 4 a §:n 2 momentin 2 kohta ja 8 §:n 5 momentti
 sellaisina kuin ne ovat 18 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa (1482/95), seuraavasti:

4 a §

Leskellä on oikeus leskeneläkkeenä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen:

Leskellä on oikeus leskeneläkkeenä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen:

2) jos leski edunjättäjän kuollessa oli täyttänyt 50 vuotta tai sai kansaneläkelain (347/56) mukaista työkyvyttömyyseläkettä, joka oli jatkunut vähintään kolmen vuoden ajan, ja jos avioliitto oli solmittu ennen kuin leski oli täyttänyt 50 vuotta ja se oli jatkunut vähintään viisi vuotta.

2) jos leski edunjättäjän kuollessa oli täyttänyt 50 vuotta tai sai 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkeohjesäännön tai eläkesäännön mukaista taikka kansaneläkelain (347/56) mukaista työkyvyttömyyseläkettä, joka oli jatkunut vähintään kolmen vuoden ajan, ja jos avioliitto oli solmittu ennen kuin leski oli täyttänyt 50 vuotta ja se oli jatkunut vähintään viisi vuotta.

8 §

Jos saman edunjättäjän kuoleman johdosta edunsaajille myönnettyt tämän lain vähimmäisehtojen mukainen perhe-eläke, 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä vastaava muu perhe-eläke taikka 1 momentissa tarkoitettua muuta eläkettä tai jatkuvaa korvausta vastaava perhe-eläke tai jatkuva korvaus yhteensä ylittävät yhteensovitusrajan, vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä määrä, joka on yhtä suuri osa ylitteestä kuin tämän lain vähimmäisehtojen mukainen perhe-eläke on 4 momentissa tarkoitettuja peruseläkkeitä vastaavista kaikista perheeläkkeistä. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeeseen tai jatkuvaan korvaukseen sisältyvää määräaikaista korotusta. Yhteensovitusraja on 60 prosenttia perheeläkkeen perusteena olevan edunjättäjän eläkkeen 2 ja 3 momentin mukaisesti lasketusta yhteensovitusperusteesta vähennettynä kutakin edunsaajana olevaa lasta kohden perhe-eläkelain mu-

Jos saman edunjättäjän kuoleman johdosta edunsaajille myönnettyt tämän lain vähimmäisehtojen mukainen perhe-eläke, 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä vastaava muu perhe-eläke taikka 1 momentissa tarkoitettua muuta eläkettä tai jatkuvaa korvausta vastaava perhe-eläke tai jatkuva korvaus yhteensä ylittävät yhteensovitusrajan, vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä määrä, joka on yhtä suuri osa ylitteestä kuin tämän lain vähimmäisehtojen mukainen perhe-eläke on 4 momentissa tarkoitettuja peruseläkkeitä vastaavista kaikista perheeläkkeistä. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeeseen tai jatkuvaan korvaukseen sisältyvää määräaikaista korotusta. Yhteensovitusraja on 60 prosenttia perheeläkkeen perusteena olevan edunjättäjän eläkkeen 2 ja 3 momentin mukaisesti lasketusta yhteensovitusperusteesta vähennettynä kutakin edunsaajana olevaa lasta kohden perhe-

Voimassa oleva laki

kaan suoritettavan lapseneläkkeen perusmäärällä sekä, jos tämän lain mukaisena edunsaajana on myös leski, perhe-eläkelain mukaisen leskeneläkkeen *pohjaosan määrällä*. Vähennyksenä ei kuitenkaan oteta huomioon enempää kuin 30 prosenttia yhteensovitusperusteesta. Silloin, kun perhe-eläkkeen saajana on lesken asemesta edunjättäjän entinen puoliso, yhteensovitusta toimitettaessa ei vähennetä perheeläkelain mukaisen leskeneläkkeen pohjaosan määrää. Jos 7 h §:n mukaisesti edunsaajien lukumäärän perusteella laskettu perhe-eläke on pienempi kuin edunjättäjän eläke, alennetaan edellä sanottuja prosenttimääriä samassa suhteessa. Yhteensovitettu perhe-eläke jaetaan edunsaajien kesken 7 h §:ssä mainittujen määrien suhteessa.

Ehdotus

eläkelain mukaan suoritettavan lapseneläkkeen perusmäärällä sekä, jos tämän lain mukaisena edunsaajana on myös leski, perheeläkelain mukaisen leskeneläkkeen *perusmäärällä*. Vähennyksenä ei kuitenkaan oteta huomioon enempää kuin 30 prosenttia yhteensovitusperusteesta. Silloin, kun perheeläkkeen saajana on lesken asemesta edunjättäjän entinen puoliso, yhteensovitusta toimitettaessa ei vähennetä perheeläkelain mukaisen leskeneläkkeen *perusmäärää*. Jos 7 h §:n mukaisesti edunsaajien lukumäärän perusteella laskettu perhe-eläke on pienempi kuin edunjättäjän eläke, alennetaan edellä sanottuja prosenttimääriä samassa suhteessa. Yhteensovitettu perhe-eläke jaetaan edunsaajien kesken 7 h §:ssä mainittujen määrien suhteessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Tämän lain 4 a §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan, jos edunjättäjä on kuollut lain tultua voimaan.

14.

Laki**valtion perhe-eläkelain 3 ja 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain (774/68) 3 §:n 1 momentin 2 kohta ja 6 §:n 4 momentti,
sellaisina kuin ne ovat 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (103/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Leskellä on oikeus leskeneläkkeenä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen:

Ehdotus

3 §

Leskellä on oikeus leskeneläkkeenä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen:

2) jos leski edunjättäjän kuollessa oli täyttänyt 50 vuotta tai sai kansaneläkelain (347/56) mukaista työkyvyttömyyseläkettä, joka oli jatkunut vähintään kolmen vuoden ajan, ja jos avioliitto oli solmittu ennen kuin leski oli täyttänyt 50 vuotta ja se oli jatkunut

2) jos leski edunjättäjän kuollessa oli täyttänyt 50 vuotta tai *sai työntekijän eläkelain (395/61) 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkeohjesäännön tai eläkesäännön mukaista taikka kansaneläkelain (347/56) mukaista* työkyvyttömyyseläkettä, joka oli jatkunut

Voimassa oleva laki

vähintään viisi vuotta.

Ehdotus

vähintään kolmen vuoden ajan, ja jos avioliitto oli solmittu ennen kuin leski oli täyttänyt 50 vuotta ja se oli jatkunut vähintään viisi vuotta.

6 §

Myönnettäessä perhe-eläke sellaisen edunjättäjän jälkeen, joka oli valtion eläkelain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettu vanha edunsaaja, on yhteensovitusraja kuitenkin seuraavan taulukon mukainen prosenttimäärä, joka määräytyy edunjättäjän valtion eläkelain mukaan vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavan palvelusajan perusteella:

Yhteensovitusrajasta vähennetään kutakin edunsaajana olevaa lasta kohden perhe-eläkelain (38/69) mukaan suoritettavan lapseneläkkeen perusmäärä sekä, jos tämän lain mukaisena edunsaajana on myös leski, perhe-eläkelain mukaisen leskeneläkkeen perusmäärä. Vähennyksenä ei kuitenkaan oteta huomioon enempää kuin edellä olevan taulukon mukaisen prosenttimäärän puolikas yhteensovitusperusteesta. Silloin, kun perhe-eläkkeen saajana on lesken asemesta edunjättäjän entinen puoliso, yhteensovitusta toimitettaessa ei vähennetä perhe-eläkelain mukaisen leskeneläkkeen perusmäärää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Tätä lakia sovelletaan, jos edunjättäjä on kuollut lain tultua voimaan. Jos edunjättäjä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1940, valtion perhe-eläkelain 6 §:ää sovelletaan kuitenkin sellaisena kuin se oli ennen 30 päivänä joulukuuta 1993 annettua valtion perhe-eläkelain muutosta (1530/93) niin, että pykälässä mainitun leskeneläkkeen pohjaosan määrän sijasta käytetään leskeneläkkeen perusmäärää.